

Autorité de protection des données
Gegevensbeschermingsautoriteit

Advies nr. 17/2022 van 25 januari 2022

Betreft: advies m.b.t een voorontwerp van wet houdende diverse bepalingen inzake energie (CO-A-2022-017)

Het Kenniscentrum van de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna de "Autoriteit"), aanwezig mevrouw Marie-Hélène Descamps, heren Yves-Alexandre de Montjoye en Bart Preneel;

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, inzonderheid op artikelen 23 en 26 (hierna "WOG");

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (hierna "AVG");

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van mevrouw Tinne Van der Straeten, Minister van Energie, ontvangen op 13/01/2022;

Gelet op de bijkomende informatie ontvangen op 20/01/2022;

Brengt op 25 januari 2022 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE AANVRAAG

1. Er wordt bij hoogdringendheid advies gevraagd m.b.t. een voorontwerp van wet *houdende diverse bepalingen inzake energie*, hierna het ontwerp.
2. De hoogdringendheid wordt gemotiveerd door onder meer te verwijzen naar:
 - de noodzaak om over een wettelijke basis te beschikken voor de sociale maximumprijs voor de levering van warmte die worden vastgelegd in de maand voorafgaand aan elk trimester;
 - de studie die de CREG tegen 15 mei moet afleveren m.b.t. de energienorm en die volgens de steller van het ontwerp reeds in januari moet worden opgestart;
 - de verplichting opgelegd aan de leveranciers om n.a.v. het aflopen van de maximumprijzen, residentiële afnemers in de tweede helft van januari aan te schrijven ten einde hen het goedkoopste equivalent aan te bieden.
3. De Autoriteit stelt vast dat het ontwerp reeds op 23 november 2021 voor advies werd toegestuurd aan de Raad van State. Indien het ontwerp op dat ogenblik tevens voor advies was toegestuurd aan de Autoriteit dan had zij dit dossier kunnen behandelen binnen de normale wettelijke termijn. Er kunnen dus vraagtekens worden geplaatst bij het hoogdringend karakter.
4. Het adviesaanvraagformulier identificeert de artikelen waarover advies wordt ingewonnen niet. Uit het advies van de Raad van State leidt de Autoriteit af dat het de artikelen 15, 16 en 18 van het ontwerp betreft.
5. De Autoriteit beperkt haar analyse tot deze artikelen en spreekt zich dus niet uit over andere artikelen van het ontwerp die eventueel een impact hebben op de verwerking van persoonsgegevens.

II. ONDERZOEK VAN DE AANVRAAG

Artikel 15 van het ontwerp

6. Dit is een nieuw alleenstaand artikel en geen wijzigingsbepaling in tegenstelling tot de andere artikelen van het ontwerp. Volgens de artikelsgewijze toelichting is het de bedoeling om voor *huishoudelijke afnemers die recht hadden op de toepassing van het sociaal tarief als residentieel beschermde afnemer op basis van de RVT-categorie de mogelijkheid te voorzien om een eenmalige*

forfaitaire uitfaseringsvermindering toe te kennen voor de levering van elektriciteit en/of de levering van aardgas.

a) Paragraaf 1

7. Hierin wordt het recht op een eenmalige forfaitaire uitfaseringsvermindering geformuleerd en wordt de doelgroep voor wie deze maatregel bedoeld is, omschreven, namelijk de residentieel beschermde afnemers die genoten van de verhoogde verzekeringstegemoetkoming bedoeld in artikel 37, § 19, van de gecoördineerde wet van 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen. Dit geeft geen aanleiding tot bijzondere opmerkingen.

b) Paragraaf 2

8. Hierin wordt een uitgebreide en gedetailleerde delegatie aan de koning gegeven om de nadere regels vast te stellen met het oog de toekenning van de eenmalige forfaitaire uitfaseringsvermindering. Er wordt verder bepaald dat de uitvoeringsbesluiten geacht worden nooit uitwerking te hebben gehad als ze niet bij wet bekrachtigd worden binnen de 12 maanden na hun inwerkingtreding.

9. De toekenning van de eenmalige forfaitaire uitfaseringsvergoeding is niet mogelijk zonder een grootschalige verwerking van persoonsgegevens. De Autoriteit stelt vast dat het artikel 15 daar geen aandacht aan besteedt, ook niet bij bepalen van de delegatie aan de Koning.

10. Evenwel. In de artikelsgewijze toelichting wordt opgemerkt dat de Programmawet van 27 april 2017 wordt gewijzigd teneinde de verwerking van de aanvragen m.b.t. de eenmalige forfaitaire uitfaseringsvermindering mogelijk te maken. De Autoriteit stelt vast dat artikel 17 van het ontwerp inderdaad voorziet in de aanpassing van artikel 3 van deze Programmawet zodat de modaliteiten vastgesteld in hoofdstuk II *Automatische toepassing van de maximumprijzen voor levering van elektriciteit en aardgas aan beschermde residentiële afnemers met een laag inkomen of in een onzekere situatie*, van deze Programmawet van toepassing zijn op de eenmalige forfaitaire uitfaseringsvermindering.

11. Op basis van de actuele formulering van artikel 15 is het voor de burger onmogelijk te weten hoe de uitfaseringsvermindering wordt toegekend (Welke gegevens worden verwerkt? Door wie? Waar worden die gegevens gehaald?). Met het oog op duidelijkheid en transparantie naar de burger toe moet in het ontworpen artikel een verwijzing naar hoofdstuk II *Automatische toepassing van de maximumprijzen voor levering van elektriciteit en aardgas aan beschermde residentiële afnemers met een laag inkomen of in een onzekere situatie*, van de Programmawet van 27 april 2017 worden opgenomen. In dit hoofdstuk worden immers de verwerkte gegevens nader omschreven, de instanties

geïdentificeerd die bij de gegevensverwerking betrokken zijn en de verwerkingsverantwoordelijke gepreciseerd. Aldus wordt het voor de burger voorzienbaar wie welke gegevens waarvoor verwerkt, wat momenteel niet het geval is

12. Een voorstel van formulering

"Behoudens andersluidende bepaling wordt de eenmalige forfaitaire uitfaseringsvermindering toegepast overeenkomstig hoofdstuk II. Automatische toepassing van de maximumprijzen voor levering van elektriciteit en aardgas aan beschermde residentiële afnemers met een laag inkomen of in een onzekere situatie, van de Programmawet van 27 april 2017".

c) Paragraaf 3

13. Deze paragraaf omkadert de gegevensverwerking van de CREG¹ n.a.v. de invoering van de eenmalige forfaitaire uitfaseringsvermindering .

Doeleinde

14. Volgens artikel 5.1.b) AVG kan de verwerking van persoonsgegevens enkel uitgevoerd worden voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden.

15. De nieuwe paragraaf belast de CREG met de betalingen en de controle van de eenmalige forfaitaire uitfaseringsvermindering. Dit kan bestempeld worden als doeleinden die voldoen aan de vereisten van artikel 5.1.b) AVG.

Proportionaliteit

16. Artikel 5.1.c), AVG bepaalt dat persoonsgegevens toereikend, terzake dienend en beperkt moeten zijn tot wat noodzakelijk is voor de beoogde doeleinden (principe van "minimale gegevensverwerking").

17. Er wordt in dat verband gepreciseerd dat de CREG daartoe de gegevens van de huishoudelijke afnemers bedoeld in paragraaf 1 (zie punt 7) verwerkt.

¹ Commissie voor Regulering van de Elektriciteit en Gas.

18. De omschrijving van de persoonsgegevens die zullen verwerkt worden is zeer algemeen. Er kan onmogelijk uit worden afgeleid welke gegevens de CREG daadwerkelijk gaat verwerken zodat het voor de Autoriteit onmogelijk is om een proportionaliteitstoets te verrichten (artikel 5.1.c) AVG. De gegevens(categorieën) die de CREG zal verwerken moeten in de tekst worden vermeld.

Bewaartermijn

19. Krachtens artikel 5.1.e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.

20. Met betrekking tot de bewaartermijn wordt bepaald: "(...) *houdt de gegevens niet langer bij dan noodzakelijk voor het uitoefenen van haar taken, zonder dat deze periode langer is dan 24 maanden*".

21. Bevraagd naar gronden waarop deze termijn gebaseerd is, antwoorde de steller van het ontwerp op 20/01/2022 onder meer het volgende:

"Het voornoemd KB van 23 december 2021² voorziet dat de CREG zich uiterlijk op 31 augustus 2022 (art. 6, §2) dient uit te spreken over de schuldvordering van de leveranciers. Voor de administratieve afhandeling zijn de steekproefgegevens na 30 september 2022 (uitbetalingslimiet) in principe niet meer nodig. Toch betekent dit niet dat ze zeker kunnen worden verwijderd, want de leveranciers kunnen de beslissing van de CREG nog dertig dagen na kennisgeving aanvechten voor het Marktenhof en dan moeten we de stavingsstukken kunnen voorleggen. De bewaringstermijn bedoeld in artikel 13.2 GDPR en de periodieke toetsing waarvan sprake in overweging 39, dienen dus daarop te worden afgestemd. Wanneer er geen beroep is, kunnen de persoonsgegevens inzake het forfait nog in 2022 worden verwijderd. Wanneer er wel beroep is, moeten de persoonsgegevens overgemaakt door de betreffende leverancier worden bewaard voor de loop van de procedure".

22. De Autoriteit neemt hiervan akte.

² Koninklijk besluit van 23 december 2022 tot vaststelling van de nadere regels betreffende het eenmalig forfait bedoeld in artikel 4 van de wet van 15 december 2021 houdende maatregelen in het licht van de hoge energieprijzen in 2021 en tot bekrachtiging van het koninklijk besluit van 22 december 2020 tot wijziging van het koninklijk besluit van 24 maart 2003 tot bepaling van de andere regels betreffende de federale bijdrage tot financiering van sommige openbare dienstverplichtingen en van de kosten verbonden aan de regulering van en controle op de elektriciteitsmarkt.

Betrokkenen

23. De personen van wie de persoonsgegevens worden verwerkt, worden duidelijk omschreven: *"Dit betreft de gegevens van de huishoudelijk afnemer bedoeld in paragraaf 1"* (zie ook punt 7).

24. De Autoriteit neemt hiervan akte.

Verwerkingsverantwoordelijke

25. Het derde lid van paragraaf 3 stelt: *"De Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas is verantwoordelijk voor het beheer van de gegevens waarover zij beschikt of die haar ter beschikking worden gesteld krachtens het eerste lid"*.

26. De Autoriteit leidt hieruit af dat het de bedoeling van dit lid is om de verwerkingsverantwoordelijke te identificeren. Voor de duidelijkheid en om ieder misverstand te vermijden, geniet het de voorkeur om de terminologie van de AVG te gebruiken en bijgevolg de woorden *"verantwoordelijk voor het beheer van"* te vervangen door de woorden *"de verwerkingsverantwoordelijke voor"*.

Varia

27. De AVG is verplicht van toepassing op de verwerking van persoonsgegevens. De vermelding in het laatste lid van paragraaf 3 dat de persoonsgegevens worden verwerkt in overeenstemming met de AVG heeft bijgevolg geen enkele juridische meerwaarde. Deze paragraaf dient dan ook te worden geschrapt.

Artikel 16 van het ontwerp

28. Dit artikel wijzigt artikel 4 de wet van 15 december 2021 *houdende maatregelen in het licht van de hoge energieprijzen in 2021 en tot bekrachtiging van het koninklijk besluit van 22 december 2020 tot wijziging van het koninklijk besluit van 24 maart 2003 tot bepaling van de nadere regels betreffende de federale bijdrage tot financiering van sommige openbare dienstverplichtingen en van de kosten verbonden aan de regulering van en controle op de elektriciteitsmarkt*.

29. Dit artikel voorziet in de toekenning van een eenmalig forfait van 80 euro voor de levering van elektriciteit aan de huishoudelijke afnemer die op 30 september 2021 als residentieel beschermde

eindafnemer de toepassing van de maximumprijzen heeft genoten. De leveranciers kennen dit forfait toe aan hun klanten die aan de voorwaarden voldoen. De CREG betaalt op zijn beurt de leveranciers³.

30. Artikel 16 van het ontwerp voegt een paragraaf toe aan voormeld artikel 4 dat er volgens de artikelsgewijze toelichting strekt om de CREG een rechtsgrond voor de verwerking van persoonsgegevens te verschaffen met het oog op de toepassing van het eenmalig forfait.

Doeleinde

31. Volgens artikel 5.1.b) AVG kan de verwerking van persoonsgegevens enkel uitgevoerd worden voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden.

32. De nieuwe paragraaf belast de CREG met de betalingen en de controle⁴ van het eenmalig forfait aan de leveranciers. Dit kan bestempeld worden als doeleinden die voldoen aan de vereisten van artikel 5.1.b) AVG.

Proportionaliteit

33. Artikel 5.1.c), AVG bepaalt dat persoonsgegevens toereikend, terzake dienend en beperkt moeten zijn tot wat noodzakelijk is voor de beoogde doeleinden (principe van "minimale gegevensverwerking").

34. Er wordt in dat verband gepreciseerd dat de CREG daartoe de gegevens van de huishoudelijke afnemers, dit zijn de residentieel beschermde eindafnemers die toepassing van de maximumprijzen hebben genoten, verwerkt.

35. De omschrijving van de persoonsgegevens die zullen verwerkt worden is zeer algemeen. Er kan onmogelijk uit worden afgeleid welke gegevens de CREG daadwerkelijk gaat verwerken zodat het voor de Autoriteit onmogelijk is om een proportionaliteitstoets te verrichten (artikel 5.1.c) AVG. De gegevens(categorieën) die de CREG zal verwerken moeten in de tekst worden vermeld.

³ De regeling wordt gedetailleerd in artikel 2 van het koninklijk besluit van 23 december 2021 *tot vaststelling van de nadere regels betreffende het eenmalig forfait bedoeld in artikel 4 van de wet van 15 december 2021 houdende maatregelen in het licht van de hoge energieprijzen in 2021 en tot bekrachtiging van het koninklijk besluit van 22 december 2020 tot wijziging van het koninklijk besluit van 24 maart 2003 tot bepaling van de andere regels betreffende de federale bijdrage tot financiering van sommige openbare dienstverplichtingen en van de kosten verbonden aan de regulering van en controle op de elektriciteitsmarkt*, voorziet dat de CREG de leveranciers betaalt voor de toekenning van het eenmalige forfait aan hun rechthebbende klanten.

⁴ De Franse tekst van het ontwerp bevat geen referentie naar het aspect "controle". Dit moet vooralsnog aan de tekst worden toegevoegd

Bewaartermijn

36. Krachtens artikel 5.1.e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.

37. Met betrekking tot de bewaartermijn wordt bepaald: "(...) *houdt de gegevens niet langer bij dan noodzakelijk voor het uitoefenen van haar taken, zonder dat deze periode langer is dan 24 maanden*".

38. De Autoriteit verwijst in dit verband naar de punten 21 en 22.

Betrokkenen

39. De personen van wie de persoonsgegevens worden verwerkt, worden duidelijk omschreven: "*Dit betreft de gegevens van de huishoudelijk afnemer bedoeld in paragraaf 1*". Uit artikel 4, § 1, van de wet van 15 december 2021 blijkt overduidelijk dat het de residentieel beschermde eindafnemers betreft die de toepassing van de maximumprijzen hebben genoten (toepassing van artikel 20, § 2/1, en artikel 20, § 2, van de wet van 29 april 1999 *betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt*).

40. De Autoriteit neemt hiervan akte.

Verwerkingsverantwoordelijke

41. Het derde lid van de nieuwe paragraaf stelt: "*De Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas is verantwoordelijk voor het beheer van de gegevens waarover zij beschikt of die haar ter beschikking worden gesteld krachtens het eerste lid*".

42. De Autoriteit leidt hieruit af dat het de bedoeling van dit lid is om de verwerkingsverantwoordelijke te identificeren. Voor de duidelijkheid en om ieder misverstand te vermijden geniet het de voorkeur om de terminologie van de AVG te gebruiken en bijgevolg de woorden "*verantwoordelijk voor het beheer van*" te vervangen door de woorden "*de verwerkingsverantwoordelijke voor*".

Varia

43. De AVG is verplicht van toepassing op de verwerking van persoonsgegevens. De vermelding in het laatste lid van de nieuwe paragraaf dat de persoonsgegevens worden verwerkt in overeenstemming met de AVG heeft bijgevolg geen enkele juridische meerwaarde. Deze paragraaf dient dan ook te worden geschrapt.

Artikel 18 van het ontwerp

44. Dit artikel wijzigt de artikelen 5 t.e.m. 11 van de Programmawet van 27 april 2007. Deze artikelen regelen de automatische toepassing van de maximumprijzen voor levering van elektriciteit en aardgas aan beschermde residentiële afnemers met een laag inkomen of in een onzekere situatie.

45. Door wijzigingen die artikel 18 aanbrengt wordt het toepassingsgebied van de automatische toepassing van de maximumprijzen uitgebreid. Voortaan zal voor de levering van warmte aan beschermde residentiële afnemers met een laag inkomen of in een onzekere situatie ook tot de automatische toepassing van de maximumprijzen leiden.

46. De impact op het vlak van gegevensverwerking is beperkt. Aan de diverse gegevensverwerkingen vereist voor de automatische toepassing, zoals deze in de artikelen 4 t.e.m. 11 van de Programmawet van 27 april 2007 zijn geregeld, wordt niet geraakt. Voor zover de Autoriteit kan vaststellen zal de wijziging er alleen toe leiden dat het aantal personen waarvan de persoonsgegevens verwerkt worden mogelijks toeneemt.

OM DEZE REDENEN, de Autoriteit

is van oordeel dat volgende aanpassingen van de tekst noodzakelijk zijn:

- in artikel 15, § 2, een verwijzing opnemen naar hoofdstuk II. Automatische toepassing van de maximumprijzen voor levering van elektriciteit en aardgas aan beschermde residentiële afnemers met een laag inkomen of in een onzekere situatie, van de Programmawet van 27 april 2017 (punten 9 - 12);
- in artikel 15, § 3:
 - de verwerkte gegevens(categorieën) in de tekst opnemen (punt 18);
 - de terminologie van de AVG gebruiken (punt 26);
 - het laatste lid weglaten (punt 27);

- in artikel 16
 - in de Franse tekst “controle” toevoegen (punt 32 en voetnoot);
 - de verwerkte gegevens(categorieën) in de tekst opnemen (punt 35);
 - de terminologie van de AVG gebruiken (punt 42);
 - het laatste lid weglaten (punt 43)

Voor het Kenniscentrum,

(get.) Rita Van Nuffelen - Verantwoordelijke a.i. van het Kenniscentrum